

Claire Kilroy

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Μετάφραση Κατερίνα Σχινά

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Για πάντα

Claire Kilroy

Για πάντα

Μετάφραση Κατερίνα Σχινά

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Soldier Sailor*

Συγγραφέας: Claire Kilroy

Μετάφραση: Κατερίνα Σχινά

Επιμέλεια-Διόρθωση: Χρύσα Φραγκιαδάκη

© Claire Kilroy, 2023

First published in 2023 by Faber & Faber Ltd

All rights reserved

© 2023, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., για την ελληνική γλώσσα

Πρώτη έκδοση: Φεβρουάριος 2024

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-877-5

Για τον Τζιμ Κίλροϊ· τον Τράμπο, τον Γαϊδουράκο, τον Μπαμπά,
τον *Μπαμπάκα*

Και για τη Σάρα Μπάναν, την τραυματισμένη στρατιωτίνα μας,
που ο αγαπημένος ναύτης της, ο Ρόρι, έφυγε απ' αυτόν τον κόσμο.

*Go mbeidh áit aige i measc na nAingeal**.

* Μακάρι να έχει μια θέση ανάμεσα στους Αγγέλους (ιρλανδικά στο πρωτό-
τυπο) (Σ.τ.Μ.).

ΕΝΑ

Λοιπόν, Ναυτάκι. Να μας εδώ και πάλι, εσύ κι εγώ αγκαλιασμένοι. Η Γη γυρίζει κάτω απ' τα πόδια μας και όλα είναι καλά, για την ώρα. Ακόμα δεν ξέρεις ότι αυτό που μοιραζόμαστε είναι προσωρινό. Μα εγώ ξέρω. Κλείνω τα μάτια μου και ξέρω.

Περασμένα μεσάνυχτα. Είμαι η μόνη που αγρυπνεί στο σπίτι. Είσαι μεγάλος μπελάς, μα κοίτα το προσωπάκι σου, κοίταξέ το. Λαχταριστό, σχολίασε κάποτε μια περαστική, κι εγώ σ' έσφιξα λίγο πιο δυνατά στην αγκαλιά μου. Σου λέω συνέχεια ότι σ' αγαπώ, αλλά δεν φτάνει. Σ' αγαπάω, ναι; Σ' αγαπάω, εντάξει; Σ' αγαπάω, μ' ακούς; Θα εξαντλήσω όσο χρόνο μάς απομένει, βομβαρδίζοντάς σε με τούτη τη διαβεβαίωση και ποτέ δεν θα νιώσω πως έχω μεταδώσει αυτό που θέλω να πω. Τι τρέχει με μένα;

Βυθίζω το πρόσωπό μου στα μαλλιά σου, φέρνω τα χείλη μου στον λαιμό σου για να σε ρουφήξω και η στιγμή μοιάζει κλεμμένη. Κλεμμένη από ποιον, ακόμα δεν το ξέρω. Εκείνη θα εμφανιστεί αργά ή γρήγορα – αλλά μπορεί να είναι και εκείνος. Δεν θα είναι όσο πρέπει καλοί για σένα, κι εγώ θα χαμογελάσω μ' ένα εύθραυστο χαμόγελο και θα φυλάξω τούτη τη γνώση για τον εαυτό μου. Θα κάνω τα πάντα για να σε κρατήσω στη ζωή

μου. Προσπαθώ να προετοιμαστώ. Να με εδώ, προσπαθώντας να προετοιμαστώ.

Ξέρεις τι θα 'κανα για σένα; Ελπίζω όχι. Τι δεν θα 'κανα, είναι το ερώτημα. Το σύμπαν στροβιλίζεται γύρω μας κι εγώ προστατεύω το κοιμισμένο σου κορμάκι με τα χέρια μου, έτοιμη να διακηρύξω στους ουρανούς ότι θα σκότωνα για σένα: ότι θα σκότωνα άλλους για σένα, ότι θα σκότωνα κι εμένα την ίδια. Θα σκότωνα ακόμα και τον άντρα μου, αν χρειαζόταν. Ορκίζομαι πως κάθε γυναίκα στη θέση μου νιώθει όπως εγώ. Πηγαينوερχόμαστε όλο φούρια, σπρώχνοντας καροτσάκια για ψώνια ή ό,τι άλλο, παριστάνοντας ότι μια τόσο δυνατή αγάπη είναι φυσιολογική, οικιακή, εξημερωμένη. Ότι όλες μας ξέρουμε πώς να τη διαχειριστούμε. Όμως εγώ δεν ξέρω.

Είμαι πολύ μεγάλη για σένα. Το βλέπω τώρα. Τώρα που ήρθε επιτέλους η ώρα να μεγαλώσεις. Νόμιζα πως ήμουν νέα, όμως στη ζωή μου εισέβαλες εσύ κι αυτό ήταν το τέλος. Με το ζόρι κρατάω κάποιο ρυθμό. Προσπαθώ, αλήθεια, αλλά δυσκολεύομαι. Με το που πέφτει το σκοτάδι, δεν μπορώ να αντιμετωπίσω τον προαιώνιο εχθρό μου, τις σκάλες. Σκυφτή, διαλυμένη, σέρνομαι στα σκαλιά, πασχίζοντας να συγκεντρώσω τις δυνάμεις μου. Κι όμως, κάθε βράδυ, όσο εξαντλημένη κι αν είμαι, ατενίζω το κοιμισμένο προσωπάκι σου. Ναι, ναι, το ξέρω: ουρλιάζουμε ο ένας στον άλλο από το πρωί ως το βράδυ, μα η αγάπη μου για σένα φουσκώνει και ξεχειλίζει όσο κοιμάσαι. Την ψιθυρίζω στο κοιμισμένο σώμα σου. Πράγμα που δεν ωφελεί, αλλά και πάλι. Κάθομαι και σε χαζεύω. Έχεις ιδέα για την ομορφιά σου; Οι φωτογραφίες ποτέ δεν καταφέρνουν να τη συλλάβουν ολοκληρωτικά.

Ανησυχώ μήπως έρθει μια μέρα που δεν θα μιλάμε. Συμβαίνει συνέχεια. Μια μέρα θα γυρίσεις και θα με κατηγορήσεις για όλα. Πράγματα που δεν έχουν ακόμα συμβεί, θα είναι όλα δικό μου λάθος. Ό,τι έκανα κι ό,τι δεν κατάφερα να κάνω. Κι ένα μονάχα σου ζητώ: να μιλάμε πάντα. Μη με αποκόψεις από τη ζωή σου. Μια μέρα

θα φύγεις, κι έτσι πρέπει να γίνει. Ένα κομμάτι μου αδημονεί. Αλλά υπάρχει και το άλλο μου κομμάτι. Ονειρεύτηκα ότι τα ονόματά μας ήταν χαραγμένα σε μια πέτρινη άγκυρα εις τους αιώνας των αιώνων. Και κατά κάποιο τρόπο είναι.

Είναι αργά· είμαι κουρασμένη. Υπάρχουν πράγματα που πρέπει να σου πω. Άσχημα πράγματα, ζοφερά πράγματα, πράγματα που έχω αποκρύψει. Η εμπιστοσύνη σου είναι τόσο τυφλή που με πονάει. Κάποτε, παραλίγο να σε εγκαταλείψω.

Μισή εξομολόγηση είναι χειρότερη από καμιά. Σε εγκατέλειψα, όντως. Έμεινες εκεί, ολομόναχος. Η σφαλερότητα αυτής της εικόνας αναδύεται μπροστά μου στις πιο απίθανες στιγμές και με καταλαμβάνει εξαπίνης – όταν ξεπλένω ένα φλιτζάνι, όταν βάζω πλυτήριο, κι εσύ είσαι απλώς ξαπλωμένος εκεί με την τέλεια επιδερμίδα σου. Δεν ήμουν ο εαυτός μου. Ακόμα δεν είμαι. Περίμενα να αποκοιμηθείς, γιατί ήταν αδύνατον να το αποτολμήσω μπροστά στα μάτια σου. Εσύ θα γλιστρούσες στον ύπνο κι εγώ θα ξεγλιστρούσα και θα εξαφανιζόμουν. Αυτό ήταν το σχέδιο. Αργότερα θα ξυπνούσες και θα με αναζητούσες, αλλά δεν θα ήμουν εκεί, και δεν θα ήμουν εκεί ποτέ ξανά.

Ήταν το πρώτο μου Πάσχα μαζί σου. Βδομάδες περίμενα αυτό το διάλειμμα. Για την ακρίβεια, βασιζόμουν σ' αυτό. Μεγάλο λάθος. Προετοιμαζόμουν για την πτώση. Οι ζοφεροί μήνες του πρώτου καιρού ήταν πιο κοπιαστικοί από οτιδήποτε είχα βιώσει, από οτιδήποτε γνώριζα πως συνέβαινε ανέκαθεν στις γυναίκες, χωρίς εξαίρεση, στον δυτικό κόσμο. Σερνόμουν στη θανατερή νυχτερινή βάρδια, σαν τραυματισμένος στρατιώτης – γιατί αυτό ήμουν. Αλλά το Πάσχα αγνόφεγγε στον ορίζοντα και οι μέρες που μεγάλωναν σήμαιναν ότι η δοκιμασία πλησίαζε στο τέλος της, ότι τα είχαμε καταφέρει, είχαμε επιβιώσει, κι όλα θα γίνονταν πιο φωτεινά, πιο ζεστά, πιο εύκολα, ότι ο κόσμος όπου να 'ναι θα ξεσπούσε σε πλούσια ανθοφορία και σ' αυτή την Εδέμ η ευτυχία μας –ω, η ευτυχία μας,

Ναυτάκι! η καθαρή, ολόλευκη ευτυχία μας— θα κυριαρχούσε. Αρκεί να τα καταφέρουμε ως το Πάσχα, έλεγα με τον νου μου, προπονώντας τον εαυτό μου όλο τον Γενάρη, τον Φλεβάρη και τον Μάρτη ενώ προχωρούσα σταθερά, σπιθαμή τη σπιθαμή, προς το βάραθρο. Πάντα υπάρχει μια εξιδανικευμένη εικόνα στο μυαλό μου για το πώς θα εξελιχθεί το καθετί, ωστόσο η εικόνα αυτή ποτέ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Είσαι η μόνη εξαίρεση.

Η αναντιστοιχία ανάμεσα στις προσδοκίες μου και στο πώς εξελίχθηκαν οι μέρες του Πάσχα πρόσδωσε στην απογοήτευσή μου εκδικητική χροιά. Ο αυτοοικτιρισμός είναι επικίνδυνο συναίσθημα. Θα 'πρεπε να το ξέρω. Τα ξημερώματα της Μεγάλης Παρασκευής, πλημμυρισμένη από ερεβώδη οργή, είδα μια κακόβουλη δύναμη να περιφέρεται στους διαδρόμους του ίδιου του σπιτιού μου. Ήμουν μια εξαντλημένη γυναίκα που εξαντλούσα ακόμα περισσότερο τον εαυτό μου και φαίνεται ότι εκείνη τη νύχτα ξεπέρασα κάποιο όριο, γιατί η πραγματικότητα έπαψε να είναι πραγματικότητα — όχι πως το κατάλαβα, βέβαια, εκείνη τη στιγμή. Το μυαλό μου είχε συλλάβει μια συγκλονιστική αλήθεια. Μια αποκάλυψη. Δηλαδή: Ήμουν απλώς μια γυναίκα. *Ήμουν απλώς μια γυναίκα!* Πώς δεν το είχα καταλάβει νωρίτερα; Σ' αυτή την κοινωνία, μια γυναίκα έχει μικρότερη αξία από έναν άντρα. Ο χρόνος του άντρα είναι πιο σημαντικός, αυτός έχει πιο σημαντικά πράγματα να κάνει. Και τώρα ήταν καιρός να οπισθοχωρήσω και ν' αφήσω τον άντρα να αφοσιωθεί στα πιο σημαντικά του πράγματα. Όχι, Ναυτάκι, ο γάμος δεν ήταν αυτό που περίμενα. Αφήνεις τον εαυτό σου ορθάνοιχτο όταν ανταλλάσσεις όρκους με τον άλλο. Τοποθετείς την ευημερία σου στο ίδιο επίπεδο με τη δική του. Κι αν δεν σε συναντήσει στα μισά του δρόμου, δεν πειράζει. Δεν πειράζει, δεν πειράζει, δεν πειράζει, σκεφτόμουν καθώς είχα μείνει να κοιτάζω την πόρτα που μου είχε κλείσει κατάμουτρα ο άντρας

μου εκείνη τη νύχτα. Δεν πειράζει, δεν πειράζει, δεν πειράζει, έτσι πάει, τι λες κι εσύ;

Όταν θα έρθει αυτό το άτομο που νομίζεις ότι μαζί του θέλεις να περάσεις τη ζωή σου, εγώ θα παρακολουθώ. Θα χαμογελάω, με γυμνωμένα δόντια.

Όχι, ψέματα. Θα χαίρομαι για σένα. Το ξέρεις.

Ξημέρωσε η Μεγάλη Παρασκευή και μαζί της κι η απελπισία – μηδέν ύπνος, όμως πρέπει ν' αντιμετωπίσω τη μέρα. Όλα έμοιαζαν αλλόκοτα. Πιο αλλόκοτα από το συνηθισμένο: από τότε που εμφανίστηκες στη σκηνή, δεν είχα κοιμηθεί ούτε μια νύχτα χωρίς διακοπή – σ' αγαπώ, αλλά εδάκρυσεν ο Ιησούς*. Αν είχα έξι συνεχόμενες ώρες αποκλειστικά για τον εαυτό μου, ίσως τίποτε απ' όλα αυτά να μην είχε συμβεί.

Τέσσερις. Έστω και τέσσερις, θα τις δεχόμουν. Τρεις.

Αυτές δεν είναι δικαιολογίες. Δεν υπάρχει δικαιολογία. Εσύ δεν φταις για τίποτα.

Παρ' όλ' αυτά νιώθω καλά που σου μιλάω έτσι. Που έχω αυτόν τον χρόνο με σένα, για σένα. Είμαστε μαζί όλη μέρα, αλλά ποτέ δεν έχουμε χρόνο, καταλαβαίνεις τι εννοώ; Ασφαλώς δεν καταλαβαίνεις. Δεν ξέρεις καν τι είναι ο χρόνος.

Ο άντρας μου είχε καταφέρει να κοιμηθεί εκείνη τη νύχτα. Τον είχα ακούσει –τον είχα ακούσει από την άλλη πλευρά τούτης της πόρτας– να ροχαλίζει στην αποθήκη, να βγάζει εκείνα τα βαθιά, ικανοποιημένα ροχαλητά που κάποτε τα έβρισκα αξιαγάπητα, όταν οι δυο μας ήμασταν κουκουλωμένοι στο ίδιο κρεβάτι μια κρύα νύχτα – μόνο που πια δεν κοιμόμασταν στο ίδιο δωμάτιο. Και σύντομα δεν θα βρισκόμασταν πια κάτω από την ίδια στέγη, ούτε καν κάτω από τα ίδια αστέρια. Δεν μπορούσα να το χωνέψω: πώς κατάφερνε

* Από το Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον (ια: 35). Ο Ιησούς δακρύζει όταν πληροφορείται ότι πέθανε ο πεφλημένος του Λάζαρος (Σ.τ.Μ.).

να κοιμάται κάτω απ' αυτές τις συνθήκες; Πώς ήταν σωματικά δυνατό; Εγώ ήμουν τόσο τσιτωμένη που δεν μπορούσα ούτε να χασμουρηθώ. Δεν κυλούσε και στις δικές του φλέβες αδρεναλίνη, κάνοντάς τον ευερέθιστο και θυμωμένο; Ήθελα να το ουρλιάξω στην πόρτα του: *Πώς μπορείς να κοιμάσαι εκεί μέσα; Όταν δεν ξέρεις τι θα δεις όταν ξυπνήσεις; Τίποτα δεν είναι σίγουρο, δεν το καταλαβαίνεις;*

Και δεν ήταν καν κουρασμένος. Αυτό με σκότωνε. Δεν ξυπνούσε αυτός κάθε βράδυ. Σαν το πρεζόνι που ψάχνει φλέβα να βαρέσει την ένεση, χτυπούσα συνέχεια με τρία δάχτυλα το μέσα μέρος του μπράτσου μου για να εμποδίσω τον εαυτό μου να κάνει κάτι ανόητο. Μόνο αυτές οι λεπτομέρειες έρχονται τώρα στον νου μου. Φαίνεται παρανοϊκό – γιατί ήταν. Πηγαينوερχόμουν έξω από την αποθήκη, πάνω κάτω, χαστουκίζοντας το μπράτσο μου και ασθμαίνοντας, παίρνοντας κοφτές, ρηχές, λαχανιαστές ανάσες καθώς προσπαθούσα να... τι; Να συγκρατηθώ; Ποτέ δεν είχα πιάσει τον εαυτό μου να χάνει τον έλεγχο. Ποτέ δεν είχα φοβηθεί μήπως κι έκανα κάτι απερίσκεπτο. Αγκομαχούσα από την προσπάθεια να μην ουρλιάξω, να μην κάνω κακό στον εαυτό μου, να μην μπω εκεί μέσα και κάνω σ' εκείνον κακό. Το ήθελα τόσο πολύ, που βογκούσα. Έπρεπε να μάθει τι είχε κάνει στον κόσμο μου. Είμαι απλώς γυναίκα – κλωθογύριζα τη φράση στο μυαλό μου, ξανά και ξανά, εμβρόντητη, ανήμπορη να το πιστέψω. Ο άντρας μου μού είχε καταδείξει αυτή την ψυχρή, σκληρή αλήθεια. Αναρωτιέμαι, γίνεται να πεθάνεις από αγανάκτηση, Ναυτάκι; Όχι αμέσως, σταδιακά, λίγο λίγο. Μπορεί άραγε να βλάψει τα κύτταρα και να προκαλέσει καρκίνο; Να εξασθενήσει την καρδιά σου; Υπήρχαν στιγμές που δυσανασχετούσα τόσο με τον άντρα μου, ώστε φοβόμουν ότι τόση δυσφορία θα με σκότωνε. Αν δεν τον σκότωνα εγώ πρώτη. Κοίταξέ τον εκεί μέσα, πάλι κοιμάται. Όλο τον χειμώνα κοιμόταν. Κι όσο πιο πολύ κοιμόταν τόσο περισσότερο έβραζα. Κι όσο πιο πολύ έβραζα τόσο λιγότερο κοιμόμουν. Συνέχεια ανοιγόκλεινα τα μάτια μου τις πρώτες μέρες,

το θυμάσαι; Πότε πότε μου χαμογελούσες και ανοιγόκλεινες κι εσύ τα δικά σου, νόμιζες ίσως πως ήταν ένα σινιάλο που ανταλλάσσαμε οι δυο μας. Έκλεινα σφιχτά τα μάτια μου, προσπαθώντας να διώξω τη θολή μεμβράνη που έμοιαζε κολλημένη στους βολβούς. Τίποτα δεν τη διέλυε. Κρατούσα νοερές σημειώσεις: να αντικαταστήσω τις λάμπες με άλλες, μεγαλύτερης ισχύος· πιστεύεις όμως ότι θα μπορούσα να το κάνω; Κι ύστερα έφευγε η θολούρα. Ήταν απλώς εξάντληση, το σώμα διοχέτευε αλλού την ενέργειά του. Ή κάτι τέτοιο. Πού να ξέρω; Μη μ' ακούς. Όπως είπα, ήταν μια δοκιμασία. Λυπάμαι γιατί μια τόσο ευαίσθητη στιγμή της ζωής σου το πρόσωπο που χρειάζομαι περισσότερο ήταν κουρέλι. Μια φορά, όταν πήρε το μάτι μου το παλτό μου να κρέμεται στην πλάτη μιας καρέκλας στην κουζίνα, μπερδεύτηκα εντελώς. Άρχισα να χτυπάω τα μηνίγγια μου με τις γροθιές μου και ν' αναρωτιέμαι πώς ήταν δυνατόν να βρίσκομαι εκεί πέρα, αφού βρισκόμουν ακριβώς εδώ.

«Ο άντρας μου» είπα κι απομακρύνθηκα από την πόρτα της αποθήκης, σαν να είχα επιτέλους ξεμπροστιάσει τον πραγματικό κακό του έργου. Ήταν κι αυτή μια αποκάλυψη, τόσο μεγάλη όσο και η αποκάλυψη ότι ήμουν απλώς μια γυναίκα. «Ο άντρας μου». Όσο πιο πολλές φορές το έλεγα τόσο πιο παράξενα ακούγονταν οι συλλαβές, ώσπου αποσπάστηκαν από το αρχικό τους νόημα και έγιναν το ουσιαστικό το οποίο περιέγραφε το μεταλλαγμένο πλάσμα που είχε πάρει τη θέση του άντρα που αγαπούσα. Ο άντρας μου: ο εσωτερικός εχθρός, εκείνος που με είχε διαλύσει. Έγειρα το κεφάλι προς την πόρτα με τ' αυτιά μου συντονισμένα στα ροχαλητά του και σκέφτηκα, ποιο είναι αυτό το άτομο; Από πού ήρθε αυτός ο σύζυγος που έχει βαλθεί να με αφανίσει; Παρόλο που ήταν παρών στη ζωή μου πολύ περισσότερο καιρό απ' ό,τι εσύ, τον ένιωθα προσωρινό, με τρόπο που εσύ δεν θα μπορούσες ποτέ να είσαι.

Είναι λάθος αυτό;

Όταν ο άντρας μου ξύπνησε εκείνο το πρωί, ένιωθα φοβισμένη.

Δεν φοβόμουν εκείνον, ποτέ δεν τον φοβήθηκα· φοβόμουν την επόμενη πράξη του έργου. Είχε έρθει η ώρα. Εσύ δεν ήξερες, βέβαια, τι είναι «ώρα», ωστόσο η ώρα είχε έρθει. Πετάχτηκε σαν ελατήριο από το κρεβάτι μόλις χτύπησε το ξυπνητήρι του στις έξι και μισή, εγώ όμως έμεινα ξαπλωμένη, ιχνηλατώντας με το αυτί τις κινήσεις του στο σπίτι. Έκανε ντους, έφαγε πρωινό, λες κι ήταν μια μέρα σαν όλες τις άλλες. Θα πήγαινε στη δουλειά, πού αλλού. Αν και δεν είχε γραφείο εκείνη τη μέρα. Είχαμε κάνει σχέδια· τώρα, όμως, με κάθε του κίνηση, μου έστελνε ένα μήνυμα: τα σχέδιά του δεν με συμπεριλάμβαναν πια. Ο καβγάς το προηγούμενο βράδυ ήταν πρωτόγνωρος. Ακόμα βρισκόμουν σε κατάσταση σοκ. Ένιωθα ότι πολύς πόνος βρισκόταν ήδη καθ' οδόν –βόμβος ολοένα πιο δυνατός στις ράγες του τρένου– αλλά δεν είχε φτάσει ακόμα. Ο καβγάς ήταν για σένα, Ναυτάκι. Μαλώναμε μέρα νύχτα για σένα. Είχε φτάσει στο αμήν, με πληροφόρησε με μια φωνή τόσο ανοίκεια που με ξάφνιασε. Ήταν ο τόνος ενός ρομπότ, μια αυτοματοποιημένη προσομοίωση, ωστόσο έβγαινε από το στόμα του. Τον κοίταξα τρομαγμένη, παρατηρώντας –με το μάτι του μυαλού μου, θέλω να πω– ένα ανατριχιαστικό φαινόμενο: το προσωπείο με το οποίο με είχε εξαπατήσει έσπαζε και ξεπρόβαλλε από μέσα αυτός που ήταν πραγματικά. Εκείνη τη μέρα, κάποια στιγμή, είχε κόψει τα μαλλιά του· είχε κουρευτεί γουλί, μόνος του, στο γκαράζ, με το ψαλίδι του κήπου – ένας άντρας που έφευγε για τον πόλεμο. Στεκόταν εκεί, ένας μισθοφόρος με αστάλινο βλέμμα στην πόρτα του σαλονιού, ο άντρας μου, φορώντας εκείνο το άθλιο φούτερ με την κουκούλα, γιατί είχε γυμναστεί και πάλι – γυμναζόταν φανατικά, από τη στιγμή που εμφανίστηκες στη σκηνή. Για ποιο λόγο γυμναζόταν; Κάθε βράδυ κλεινόταν στο γκαράζ κι έκανε ό,τι έκανε εκεί, αδυνάτιζε, δυνάμωνε, σκλήραινε. Όριζε την ταυτότητά του σε αντιδιαστολή μ' εμένα, μ' αυτή τη σύζυγο που είχε γίνει κλαψιάρρα και μαλθακή. Με τα μυώδη μπράτσα και το ξυρισμένο του κεφάλι, έμοιαζε με κακοποιό. Ένας εισβολέας στο σπίτι μας.

«Έτσι έχουν τα πράγματα» ξεκαθάρισε ο πραγματικός εαυτός του χωρίς περιστροφές, με το ένα χέρι στο πόμολο της πόρτας και το άλλο γαντζωμένο στο κούφωμα, γιατί δεν είχε καμιά διάθεση να πατήσει το πόδι του στο ίδιο δωμάτιο με τούτη τη σύζυγο, αν μπορούσε να το αποφύγει. Είχε ήδη μεταφέρει τα πράγματά του στην αποθήκη. «Θέλω να φύγεις το πρωί. Από τώρα και στο εξής, θα επικοινωνούμε μέσω δικηγόρων».

«Δεν πάει έτσι» ήταν η απάντησή μου. Πετάρισα τα βλέφαρα, ανοιγόκλεισα τα μάτια μου, αλλά δεν έφταιγε η θολούρα: τα μαλλιά του συζύγου μου είχαν γκριζάρει. Τώρα μόνο το πρόσεχα. Κι έπειτα, με δηλητηριώδη ευγένεια, μου ευχήθηκε καληνύχτα και έκλεισε την πόρτα.

Εκείνη την ώρα, δεν ένιωθα καμιά αγάπη για εκείνον. Πασπάτευσα νοερά τις τσέπες μου ενώ κουλουριαζόμουν στον καναπέ που είχαμε διαλέξει μαζί, έναν καναπέ με τη δική του και τη δική της πλευρά. Τον αγαπώ; αναρωτήθηκα ενώ το μάτι του μυαλού μου περιπλανιόταν σ' όλο μου το σώμα, λες και μέσα στον υλικό εαυτό μου μπορούσε να εντοπιστεί κάποιο συναίσθημα, πράγμα που στην προκειμένη περίπτωση αποδείχτηκε αδύνατον.

Ήταν πολύ σκληρός εκείνο το βράδυ. Παρ' όλ' αυτά, δεν μπορώ να αποκαλέσω τον άντρα μου σκληρό άνθρωπο. Σχεδόν δεν τον αναγνώριζα από τη στιγμή που μπήκες στη ζωή μας, όπως δεν αναγνώριζα ούτε τον εαυτό μου.

Σιγά σιγά, το σοκ καταλάγιαζε.

Όσπου να φτάσουν τα μεσάνυχτα, ήμουν έξαλλη. Επειδή είχαν ειπωθεί όλα αυτά. Όσπου να φτάσει το πρωί, ήμουν αποφασισμένη.

Μόλις έκλεισε η εξώπορτα, πετάχτηκα από το κρεβάτι, έκανα ντους, βάφτηκα, χτενίστηκα, έκανα τις δουλειές του σπιτιού με μακρινή ενέργεια. Έτρεξα από δωμάτιο σε δωμάτιο, άνοιξα διάπλατα τις κουρτίνες. Το πρωινό φως ήταν ενοχλητικό, δεν μπορούσα να το υποφέρω. Το ρολόι είχε γυρίσει μία ώρα μπροστά το προηγούμενο

Σαββατοκύριακο, κι ένιωθα σαν να είχα διασχίσει πολλές χρονικές ζώνες. Το φως της αυγής διείσδυε στα δωμάτια σε ασυνήθιστους σχηματισμούς, και το σπίτι έμοιαζε να 'χει γείρει· αλλόκοτες σκιές διαγράφονταν πολύ ψηλά στους τοίχους, και στις εσοχές του μυαλού μου έπεφτε φως σε ζητήματα που δεν είχα άλλοτε προσέξει, ιδίως στην άσχημη πλευρά του συζύγου μου, που μόλις είχε αποκαλυφθεί, και στη δική μου άσχημη πλευρά που είχε αποκαλυφθεί επίσης. Θεέ μου, *μισούσαμε* ο ένας τον άλλον. Όλα αυτά τα χρόνια, κρύβαμε αυτές τις απύθμενες δεξαμενές του *μίσους* – αδύνατον να πω πόσο τρομακτική ήταν αυτή η ανακάλυψη. Νομίζεις ότι γνωρίζεις κάποιον, Ναυτάκι. Νομίζεις ότι τον αγαπάς. Νομίζεις ότι κι αυτός σ' αγαπάει. Παρόλο που στεκόμουν μέσα στο ίδιο μου το σπίτι, ένιωθα ότι βρισκόμουν πολύ μακριά απ' το σπιτικό μου. Αν το σπίτι είναι ένας τόπος ασφάλειας και προστασίας, εκείνη τη στιγμή βρισκόμουν τόσο μακριά απ' αυτό όσο ποτέ άλλοτε.

Στεκόμουν πλάι στο τζάκι κι έτρωγα ό,τι είχε απομείνει από τα νύχια μου. Δεν έκλαιγα· φορούσα μάσκα. Το σαλόνι μας και όλα όσα υπήρχαν εκεί έμοιαζαν στημένα, ένα σκηνικό θεάτρου. Δεν πίστευα πως είχα θέση ανάμεσά τους.

Έφαγα το πρωινό μου στα όρθια, χαζεύοντας στον καθρέφτη πάνω από το τζάκι τον εαυτό μου να μασάει. Καιρό είχα να δω το πρόσωπό μου μακιγιαρισμένο. Ένα ξαφνικό γέλιο, αν και τίποτα δεν ήταν αστείο. Ακούστηκα σαν τρελή έτσι απότομα που σταμάτησα, πράγμα που φάνηκε ακόμα πιο τρελό. Έβαλα το φλιτζάνι και το μπολ μου στο πλυντήριο πιάτων, κι ύστερα τα ξανάβγαλα. Τα έπλυνα στο χέρι. Τα σκούπισα. Τα έβαλα στη θέση τους στο ντουλάπι. Δεν άφησα κανένα ίχνος. Τα πιάτα από το πρωινό του συζύγου μου έμειναν ανέγγιχτα στον νεροχύτη. Συνήθως τα πλένει μόνος του. Αυτό τού το αναγνωρίζω.

Τι θησαυρός! Είναι τόσο χαμηλά, Ναυτάκι. Ο πήχης για τους άντρες είναι πολύ χαμηλά.

Το δωμάτιο ήταν σπαρμένο με τα υπάρχοντά μου, πράγματα που είχαν συσσωρευτεί εκεί καθώς είχα από καιρό ξεπεράσει το όριο της τάξης. Το χάος ήταν το περιβάλλον όπου κατοικούσα αφότου μπήκες στη ζωή μου, αφότου έγινες η ζωή μου. Σάρωσα το χάος σε μαύρες σκουπιδοσακούλες, πέταξα τις σακούλες στο πορτμπαγκάζ του αυτοκινήτου. Πίσω, επάνω, να κατεβάσω όλα μου τα ρούχα από τις κρεμάστρες τους. Ραφές σκίστηκαν, κουμπιά ξηλώθηκαν. Τα ρούχα μου, μερικά απ' αυτά όμορφα, δεν μου έκαναν πια. Απώλεια εαυτού, απώλεια εαυτού – δύσκολο να το υποφέρεις. Τα παράχωσα σε μια σακούλα, να μην τα βλέπω, να μην τα σκέφτομαι. Πέταξα κι αυτή τη σακούλα στο πορτμπαγκάζ, ανοιγοκλείνοντας τα μάτια στη θέα της. Είναι σαν πτώμα, σκέφτηκα, και κατά κάποιον τρόπο ήταν. Αγαπούσα εκείνα τα ρούχα, αγαπούσα το κορίτσι που ήμουν μέσα σ' αυτά, αλλά τώρα εκείνο είχε χαθεί. Ανέβηκα τις σκάλες, κατέβηκα, ξανανέβηκα, ξανακατέβηκα – έκανα το νοικοκυριό ανοργάνωτα, τυχαία, ανοίγοντας κι άλλες, αχρείαστες δουλειές. Δεν είχε σημασία. Το βασικό ήταν να μην πάψω να κινούμαι.

Ξεσκόνισα τη φωτογραφία του γάμου μας και την τοποθέτησα με την όψη προς τα κάτω. Έγδυσα το συζυγικό κρεβάτι κι έβαλα τα ασπρόρουχα στο πλυντήριο στους ενενήντα βαθμούς. Πέρασα με την ηλεκτρική σκούπα το πάτωμα, σαρώνοντας κάθε ίχνος του εαυτού μου που μπορούσα να εντοπίσω, χώνοντας το ρύγχος στις γωνιές, πίσω από τα έπιπλα, παντού. Τόσο πολλές τρίχες από τα μαλλιά μου. Όπου κι αν κοίταζα, υπήρχαν κι άλλες, ένα λεπτό, αραχνούφαντο στρώμα που κάλυπτε το πάτωμα, όπως κάλυπτε τα μάτια μου η θολή μεμβράνη. Πόσα μου είχαν πέσει. Προσπάθησα να αδιαφορήσω. Σιγά, μαλλιά είναι, μονολόγησα. Μη σε νοιάζει. Μη σταματάς. Οι γραμμές του τρένου είχαν αρχίσει να τραντάζονται. Κάτι θεόρατο ερχόταν βροντοκοπώντας στις ράγες.

Αφαίρεσα τη σακούλα με τις τρίχες και τη σκόνη από την ηλεκτρική σκούπα και την πέταξα – όχι στον σκουπιδοτενεκέ δίπλα

στην πίσω πόρτα, αλλά στον κάδο των απορριμμάτων, στην άκρη του δρόμου. Είχε βρέξει τη νύχτα και είχα ξεχάσει να βγάλω τις παντόφλες μου. Το βρεγμένο πεζοδρόμιο κατάστρεψε τις λεπτές τους σόλες, οπότε τις πέταξα κι αυτές στον κάδο και γύρισα με τις κάλτσες, στις μύτες των ποδιών. Ήμουν έξαλλη, Ναυτάκι, είχα τρελαθεί. Μακάρι να 'ξερα πού έβρισκα τόση ενέργεια. Αν ήξερα, θα γύριζα στην πηγή να πάρω κι άλλη.

Όταν τελείωσα, το σπίτι μου –όχι, όχι πια σπίτι μου– ήταν σε τάξη. Τα μαξιλάρια στη θέση τους, αναφουφουλιασμένα. Ο χώρος έδειχνε υπέροχος. Μου άρεσε αυτό το σπίτι. Ήταν καλό σπίτι. Κανείς δεν θα μπορούσε να του φορτώσει όσα έγιναν. Είχε ανακτήσει τις επιφάνειές του, λουστραρισμένες επιφάνειες που αντανακλούσαν το πρωινό φως. Τις καθαρές γραμμές της παλιάς μου ζωής. Δεν ξέρεις τι είχες παρά μόνο όταν το χάσεις. Ξαφνικά μου έλεπε η γριά γάτα μου, αν και ήταν νεκρή, όπως και το κορίτσι που ήμουν κάποτε. Νομίζεις ότι το έχεις ξεπεράσει, και τότε, από το πουθενά, σε γραπώνει ένα πλοκάμι. Νήματα πόνου που ξετυλίγονται στον χρόνο: δεν υπάρχει τέλος σ' αυτό, Ναυτάκι. Είμαστε κινούμενες νάρκες. Η γριά γάτα μου. Είναι ηλίθιο. Και τι δεν θα 'δινε για να νιώσω ξανά το ζεστό της κουβάρι στην αγκαλιά μου. Η επιτακτικότητα αυτής της ανάγκης με τρόμαξε. Δεν έχω χάσει ακόμα κάποιο κοντινό μου πρόσωπο, κι αν μια τέτοια απώλεια είναι τόσο βαριά όσο ο θάνατος μιας γάτας; Τέλος πάντων. Αλλά δεν έκλαψα: η μάσκαρα. Στεκόμουν εκεί, αγκαλιάζοντας τον εαυτό μου. Κι ύστερα άνοιξα όλα τα παράθυρα, χωρίς να ξέρω γιατί. Είχε έρθει η ώρα να σε αντικρίσω.

Όταν σε είδα, άφησα να εννοηθεί ότι δεν τρέχει τίποτα. Χαμογέλασα, ίσως και να σου τραγούδησα. Ήθελα να θυμάσαι μια ζεστή παρουσία, αν βέβαια θα με θυμόσουν καθόλου. Και ανταποκρίθηκες, όπως πάντα. Η ικανότητά σου να χαίρεσαι είναι κάτι που εκτιμώ πολύ σε σένα, μια ιδιότητα που είμαι αποφασισμένη να προστατέψω. Μου ανταπέδωσες το βλέμμα ακτινοβολώντας η αθωότητά

σου μου θύμιζε την αθωότητα της Μινγκ, της καμμένης της γάτας μου. Την ξέρεις, άλλωστε – είναι εκείνη στη φωτογραφία. Την πρόσφερα στον κτηνίατρο ένα υγρό, χειμωνιάτικο βράδυ, κρατώντας την ακίνητη καθώς πάλευε να ξεφύγει, διαβεβαιώνοντάς την πως όλα θα πήγαιναν καλά, ενώ ο γιατρός ξύριζε το λεπτό μπροστινό της ποδαράκι και την τρυπούσε εκεί με τη βελόνα. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα ήταν νεκρή. Δεν είχα συνειδητοποιήσει ότι θα συνέβαινε τόσο γρήγορα. Νόμιζα ότι θα έσβηνε ειρηνικά στην αγκαλιά μου, ενώ θα της ψιθύριζα πως ήταν η πιο καλή, η πιο τρυφερή και πιστή γάτα που υπήρξε ποτέ –ενώ θα την ευχαριστούσα, στην ουσία, καθώς θα της έλεγα όλα όσα άξιζε να της πω– αλλά δεν έγινε έτσι· κατέρρευσε στο τραπέζι και κοπάνησε το κεφάλι της στο μέταλλο. Τη σήκωσα στην αγκαλιά μου – κι έτσι όπως είχε καρφώσει πάνω μου τα μάτια πανικόβλητη ενώ το σώμα της είχε παραλύσει, ήταν σαν να με κοίταζε και να με κατηγορούσε. «Είναι ακόμα ζωντανή;» ρώτησα τρομοκρατημένη τον κτηνίατρο. «Είναι ακόμα ζωντανή;» ξαναρώτησα, γιατί εκείνος δεν απαντούσε. Άπλωσε το χέρι του κι έκλεισε τα μάτια της με την ανάλαφρη κίνηση ενός υπνωτιστή.

Πάντα εγώ κάνω τις ηλίθιες ερωτήσεις. Όλοι οι άλλοι βλέπουν πολύ καθαρότερα τον κόσμο. Δεν έχω κανένα ταλέντο στα πρακτικά ζητήματα της ζωής. Τι μπορώ να σου προσφέρω;

Τίποτα. Τα πάντα. Όλη μου την καρδιά.

Διέσχισα με τη νεκρή αγαπημένη μου στα χέρια την κατάμεστη αίθουσα αναμονής που λίγα μόνο λεπτά νωρίτερα την είχε τόσο τρομοκρατήσει, και πλήρωσα τον λογαριασμό σκουπίζοντας τα μάτια και τη μύτη μου με την ανάστροφη του χεριού μου. Οδήγησα προς το σπίτι ενώ εκείνη, κουλουριασμένη στο κάθισμα του συνοδηγού, κρύνωνε και κοκάλωνε και ελάφραινε σαν να 'ταν κούφια, και ήταν απελπιστικό, Ναυτάκι, τόσο απελπιστικό, τόσο ζοφερό – ήταν αδιανόητο αυτό το τέλος μετά από όλ' αυτά που της χρωστούσα. Ξεκινάμε τη ζωή πιστεύοντας πως θα δημιουργήσουμε

πολλούς ανθεκτικούς δεσμούς ενώ στην πραγματικότητα ευλογούμαστε με πολύ λίγους, όχι περισσότερους από τρεις ή τέσσερις – κι αυτούς αν είμαστε τυχεροί. Ένας από τους δικούς μου ήταν με μια γάτα. Εκείνη έναν μονάχα είχε στη ζωή της, εμένα, και σ' αυτόν τον δεσμό δόθηκε ολόκληρη. Η Μινγκ ήταν γριά, υπέφερε, είχε νεφρική ανεπάρκεια. Το να την αποκοιμίσουμε ήταν καθαρή ευσπλαχνία. Γέννηση, θάνατος – έχεις μόνο μια ευκαιρία. Χειρίστηκα λάθος τον θάνατό της κι αυτό το λάθος δεν μπορώ να το διορθώσω. Ξέρω ότι μιλάω για το τι της έκανα για ν' αποφύγω να πω τι έκανα σε σένα, ήρθε όμως στον νου μου όταν σ' αντίκρισα εκείνο το πρωί, γιατί κι αυτή με εμπιστευόταν τυφλά, όπως κι εσύ.

Γύρω στις έντεκα, βγήκαμε έξω μαζί οι δυο μας. Ήταν μια ασυνήθιστα όμορφη μέρα, ή μπορεί και να 'ταν εντελώς κανονική, είχα όμως προσαρμοστεί στην ιδέα ότι όλα ήταν άσχημα. Ο χειμώνας ήταν βαρύς, ο πιο κρύος που έχει καταγραφεί ποτέ, όμως αυτό δεν λένε κάθε χρόνο; Ο πιο κρύος χειμώνας, η πιο βροχερή άνοιξη, έρχεται ένα καλοκαίρι βγαλμένο από τις σελίδες της Αποκάλυψης. Πέταξα μια κουβέρτα στο αυτοκίνητο για να είμαι σίγουρη. Το πίσω κάθισμα ήταν πήχτρα στις σκουπιδοσακούλες που δεν χωρούσαν στο πορτμπαγκάζ. Αδύνατον να δω τον πλαϊνό καθρέφτη καθώς έκανα όπισθεν.

Ήξερα πού ήθελα να σε φέρω – είχα κάμποσο σκεφτεί την προηγούμενη νύχτα κι είχα διαλέξει το μονοπάτι του λόφου για την ομορφιά του, ένα μέρος όπου μπορεί να ήθελες να επιστρέψεις κάποια μέρα, όταν θα 'χε κατακαθίσει η σκόνη. Σε είχα στην αγκαλιά μου για άλλη μια φορά. Σε κρατούσα στο στήθος μου για πολύ, αλλά όχι τόσο πολύ όσο χρειαζόταν. Δεν έπρεπε ποτέ να σ' αφήσω. Τίποτα πιο υπέροχο δεν είχα νιώσει άλλοτε στη ζωή μου. Ο κόσμος περιστρεφόταν κάτωθι μας κι εμείς ήμασταν ο κόσμος. Ακόμα δεν ήξερες ότι αυτό που μοιραζόμασταν ήταν προσωρινό, ότι στην πραγματικότητα έφτανε στο τέλος του. Εγώ όμως το ήξερα.

Έκλεινα τα μάτια και ήξερα.

Claire Kilroy

ΓΙΑ ΠΙΑΝΤΑ

Μακριά από τον κόσμο των ενηλίκων και μπερδεμένη, μια νέα μητέρα περνάει τις μέρες της μαζί με το μωρό της στο σπίτι. Επαναλαμβάνει την ίδια ρουτίνα καθημερινά: ξενυχτάει, ανησυχεί – αισθάνεται εξάντληση, θυμό, μνησικακία. Στο μεταξύ, ο άντρας της ζει σε ένα παράλληλο σύμπαν, με τους ενήλικες. Δουλεύει ολοένα και περισσότερο, δεν συμμερίζεται την κατάσταση της, ούτε τη βοηθάει με την ανατροφή του παιδιού. Ο θυμός που φουνώνει μέσα της απαλύνεται, όταν μια μέρα συναντάει στην παιδική χαρά έναν παλιό φίλο που μεγαλώνει τα τρία παιδιά του. Μπορεί άραγε να της δείξει τον τρόπο να μετουσιώσει αυτή την εμπειρία σε κάτι άλλο και να ξαναγουρίσει στον παλιό εαυτό της;

Ανάμεσα στη σύγκρουση της έντονης αγάπης για τη ζωή που έχει φέρει στον κόσμο, με τη σεισμική αλλαγή στην ταυτότητα αλλά και στην ίδια της την ύπαρξη, η ηρωίδα της Κιλρόι αποτυπώνει με γλαφυρό τρόπο τα παραγμένα συναισθήματα μιας νέας μητέρας. Η ματιά της μάς βάζει βαθιά στο μυαλό της πολύπλοκης, συναρπαστικής ηρωίδας της με περισσή ευαισθησία, αμεσότητα, μαύρο χιούμορ και ρεαλισμό, εκεί όπου κάθε γυναίκα – με ή χωρίς παιδιά– θα δει να αντικατοπτρίζεται ο εαυτός της.

ISBN 978-960-484-877-5

9 789604 848775

Κωδ. μηχ/σης 250027

www.epbooks.gr